

результатами

святині

Як програмувати українців

Дозволю собі порівняти два народи – народи, які певний час жили разом, між якими були як приязні, так і ворожі стосунки. Доказом приязних стосунків є той факт, що в часи, коли будувалася Україна (я маю на увазі початок XX століття) євреї ставали поряд з українцями, готові до боротьби на благо України – держави, яку вони вважали своєю, бо саме в ній вони народилися.

Про негативний аспект я не хотів би говорити – нехай ці часи відходять і не повторюються. Гадаю, слова мають магичну силу – коли ми їх виголошуємо, то мимоволі кличемо їх до себе знову. Тому до уваги слід брати лише позитив, а негатив навіть і згадувати не варто.

Змалечку я тісно спілкувався із представниками обох цих народів. Будучи ще маленьким хлопчиком, під час німецької окупації часто ходив з батьком до місць, де були зібрані євреї, яких згодом розподіляли в табори. Щоб допомогти своїм товаришам-євреям, які там перебували, мій батько приходив до керівництва табору і просив передати гроші тим євреям, яким він буцімто не повернув. При цьому він передавав їм не лише гроші, а й харчі.

Пізніше ми також потрапляли до різних концтаборів – і там були євреї. Я грався зі своїми однолітками, а згодом їх відправляли кудись далі.

Ці спогади постійно спонукали мене до аналізу та роздумів про єврейські сім'ї, їхнє ставлення до дітей і життя взагалі.

Я вважаю, що позитив варто переймати і передавати далі, що і є, власне, метою моєї статті. Без сумніву, варто подиву й те, що євреї, незважаючи на всі труднощі, які їм довелося пережити, зберегли свою культуру, ідентичність. Звісно, не зі всіма їхніми поглядами на життя я згідний, але багато чого все ж варто взяти до уваги.

На мій погляд, є два дуже важливі фактори, які відіграють велику роль у розвитку євреїв як нації і якими не володіють українці.

1. Якщо українець зіштовхується із чимось новим, то всіяко відштовхує що новизну і знаходить масу причин, аби зайнятися справою пізніше. Від єврея я ще ніколи не почув, що «щось важко зробити». Натомість він каже: «Гм, складно. Але слід подумати, як це виконати». Цю рису слід, на мою думку, перебрати й українцям. Ось один із прикладів, з яким я недавно зіштовхнувся. Один мій знайомий з України, – в минулому агроном, – приїхав до

мене в гості. Він почав розповідати про те, що пенсія низька, немає роботи і т. д. Тоді я порадив йому зайнятися бджільництвом. На це він відповів, що в дитинстві його покусали бджоли і тому боїться підходити до вуликів. Після почутого я запропонував йому вирощувати квіти, наприклад, троянди, на що він відповів, що куці троянди повисмикають з корінням та й покрадуть. Я вже навіть і не знав, що ж іще запропонувати, оскільки проблема полягає не в браку занять, а в характері чи звичках цього чоловіка. На жаль, це не поодинокий випадок – такий негативний підхід до ініціативи дуже поширений в Україні. Його наслідком є сьогодняшня ситуація – Україна вже 20 років є незалежною державою, однак це єдиний позитив, оскільки соціально-економічне становище просто-таки розпачливе. До речі, в СРСР власна ініціатива придушувалася, що тяжким спадком перейшло й до України.

2. Виховання нації починається із самого дитинства, адже сьогодні ти дитина, а завтра – повноправний громадянин і творець суспільства. Якщо єврейська дитина зробить якусь помилку, то батьки скажуть їй: «Ти розумна дитина, але просто помилився. Наступного разу постарайся спочатку подумати, і лише потім – дій. Від помилок не застрахований ніхто, але старайся робити їх якомога менше». Саме в такому дусі євреї виховують своїх дітей. До слова, слід, мабуть, наголосити ще й на тому, що помилок не допускає той, хто взагалі нічого не робить. Українці ж у схожій ситуації (я, звісно, нікого не хочу своїми словами образити) шпетять дитину, сварять її – чи то в сім'ї, чи то у школі – породжуючи в ній тим самим безліч комплексів. Більше того, таким своїм ставленням старші вбивають у дитини будь-яку ініціативу будь-що робити, внаслідок чого згодом вже доросла людина відчуває страх перед чимось новим і боїться нових починань, всіяко намагаючись від них відсторонитись. Але така поведінка старших у процесі виховання дитини абсолютно неправильна, адже саме у віці до п'яти років діти найактивніше розвиваються (недарма в Японії у дітях віком до п'яти років не вбивають ініціативи і дозволяють їм робити все, що завгодно).

Пишу з надією, що хтось задумається над цим та перейме лише позитивні риси від сусідніх народів і намагатиметься відтіснити той негатив, якого предостатньо у повсякденному житті. В українців та євреїв є багато рис, які і об'єднують, і роз'єднують їх. Я за те, аби дивитися вперед і розвивати позитиви, а не негативи, які ми пережили, – їх маємо залишити в минулому.

Д-р Василь **НОВИЦЬКИЙ**,
Відень (Австрія)